

Universitätsbibliothek Paderborn

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1710

11. Dies Septembris. Non est Temperantia in solis resecandis superfluis;
est & in admittendis necessariis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45477

Septem
potest, quam, quatuor bene sani; vis animi aliquam
se communicat corpori. Si infirmitas morbo
facit: quanto magis robur Gratiae, & sanitas ani-
cum diligit Deum, & sperat in eo. Hoc, ut perfe-
res, insculpe animo poeticum pronuntiatum:

Premia victorum pendent à fine laborum:

Hoc, Scriptura sonat; finis, non pugna coronat.

II. DIES SEPTEMBERIS.

Non est Temperantia in solis resecandis superficiis
est & in admittendis necessariis? S. Bernardus
confid. l. I.

Tempe- I.
rantia.

PRUDENS ex umbra in solem, elabo-
bris in conspectum, virtutis
Cardinalium, ultima quidem
dine, non tamen dignitate, Ta-
perantia, quae secum virtutum, veluti prætoriam
hortem, in aciem producit, quibus contra oblitio
vitia, prælia Domini, pro Rationis dominatio-
niter prælieatur. Ut autem, non tantum quae sit, intel-
gas, sed quanta sit, penitus percipias: Propono
imagine in variis expressam: (a) Temperantia,
moderatio cupiditatū, Rationi obediens. Proprium
est, corporis voluptates non suscipere, turpisque
luxuriantis usus nequaquam cupidam esse, ac justam
iam vereri licentiam, componique animo in parvissim
in magnis, quae ad vitam humanam pertinent, ceteros
unumque observare; Ne quid nimis: sic, ut necessi-
tem nec præcedat, nec excedat; adeoque rejiciat que-
dem superflua, sic tamen, ut & admittat necessaria.
Illius indolem illustrat Seneca his verbis: (b) Tempe-
ria, voluptatibus imperat; alias odit, atque abigit, alia
difficit.

[a] Cicero. l. 2. de finib. [b] Seneca epist.

Septemb.

Tessera.

719

diffensat, & ad sanum modum dirigit nec nunquam ad illas, propter illas venit: scit optimum esse modum cupidorum, non quantum velis, sed quantum debeas sumere. Exemplum accipe. Crates, alios in foro ementes, alios vententes contemplatus; illi, inquit, quod rem inter contrariam agunt, se beatos judicant: at ego me, quod utriusque tum emendi, tum vendendu, necessitate sum immunis. Quia quidquid ibi emetur, & vendebatur, erat illi superfluum: quo ostendit, felicitatem non esse venalem.

Il. Duabus rebus constat hujus vitæ felicitas, Tranquillitatem, & temperantiam. Duo sunt poli tranquillitatis, quos expressit binis vocalis Epictetus, sustine, abstine. Pacem non obtinet, nec gaudium retinet; nisi qui sustinet, & abstinet. Haec sunt cardines quietis, & virtutis. Ut pacem obtineas, abstine; ut retineas, sustine. Recusando consequeris; excipiendo conservas: recusando fortunæ crepundia; excipiendo flagella. Hujus rei in se specimen exhibuit Diogenes: Cinxit pauca tempora, Isthmica cæremonia, velut sacrorum vitor certaminum. Jussus ne illegitimè honorem usurparet; respondit: se duos Antagonistas vicisse, voluptatem, & Dolorem: illam, quia abstinuit; hunc, quia sustinuit. Hos binos; nobis capitales hostes, promptum cuique erit vincere, & triumphare. Tolerantiam clypeo, Temperantiam gladio. Duæ sunt madinæ, quibus fortuna omnes turbat, & omnia perturbat; vel quia dat, quæ nolumus: vel quia negat, quæ volumus. Resistis, si abstineas his, sustineas illa. Tota miseria involvitur duobus verbis: perversè, & inversè, & nolle, & velle: quæ oporterer nos velle, volumus: quæ nolle, volumus. Magna est pars felicitatis nostræ imo

imo tota nostra felicitas : scitè, & pridenter nō toleramus velle. Quid expeditius homini, quām nolle? quid ne illa ad non habes potest nolle : sed nemo potest habere, quidquid vult habere. Cūm nolis, potens es in oīuria; cūm vis, in nulla.

III. O quantum ærarium est contra sortentem, hæc concisa cupiditas. Jucunda erit voluntas si non sit mendica, securè per illam dives es: si quod dives es, cūm vis, videlicet, cūm nihil vis pauper tunc facis fortunam. Quid majus optare potes, quando magis dives? Nihil in te habebit: nihil quo tibi placere possit. Dicitur eris Attalo, si Amorem contemnas suppellectilem : & dum vis potes Major vis, quèm Midæ, voluntati tuæ est: non opus contactu, in absentiâ plus valet. Si quidem cūm vis nihil velle: habes omnia, etiam quæ nondideris. Ex se fortuna levis est? sed graviores, sarcina sua clitellas habet, cupiditates humanas: sine quibus nullum onus imponit nobis. Nihil nos onerat, vota: quæ tamen mala plerumque insciî, unde conveniat, multiplicamus, ut sublevemur. Quidam rusticus fatigatus arando, regressurus in villam, asello alligavit, insuper ipse ascendit: sed nimis gravatus onere, asellus progreedi non potuit; tunc descendit, suisque imponens humeris aratum, ipsum ascensens, ad asellum ait: nunc procedere potes: non enim tu, sed ego aratum fero. Non isto minus ridiculi sumus rustico. Curas, & cupiditates nostras, quæ nostrum obrunt gaudium, novis curis, & votis tueri. & sublevare volumus. Nihil profath aliud facimus, quām integrum onus pristinum reponere, & pondere nobis nova imponere. Quandiu

Septembris.
enter nolam
oleramus cupiditates, sumus nobis intolerabiles, si-
olle? quid me illa adhuc fortunæ gravitate. Excutiamus illa,
otelt habemus. Temeremur spe: nunc ipsam fortunam levem expe-
tens es in deum. Temperabit excessum cupiditatis Tempe-
sortem. tia, sine qua, nunquam cupidus quiescet; quia:
rit volumen
s est si quis
vis pauper
re potes
t: nihil
o, si Am
audiosi. I. un vis per
est: nota
Siquidam
qua: non
ores; fam
eius munib; Duo sunt autem illius munera:
sine quibus
onera, & tem
undem
Quidam
illam, an
: sed nunc
cuncili
cedere p
on isto m
ditates no
is curis, &
l profecto
inum re
Quamdu
tolet
Tessera. 721

12. DIES SEPTEMBRIS.

Via scientia consistit in duobus punctis, nimirum;
quod Deus sit omnia, & homo sit nihil? S. Lau-
rentius Justinianus.

Praestabilior, quam primâ fronte-
videtur, est hæc, quæ in honora-
tâ Temperantiae tutimâ, prima
ordine procedit Virtus, vulgo di-
studiōsitas. Ejus dignitatem, primum erit assequi
eius munib; Duo sunt autem illius munera:
terum excitare ad comparationem scientiæ: alte-
onera, & temperare scientiæ cupiditatem.
tum frænare, acuit hominis industriam, excutit
torporem, quoad capessendam necessiarium
cognitionem præpeditur. Quis non ardeat, ut
scientiâ polleat, si uberrimos, quos inde potest cape-
re, fructus, secum expendat? Quam pulchrum, & ju-
nendum fuit videre inter Græcos, Homerum; apud
Hbreos, Salomonem: Lycurgum, apud Lacede-
monios: Prometheum, inter Ægyptios: Livium in-
ter Romanos, apud eosdem Tullium: Apollonium,
apud Indos; & Secundum, inter Assyrios. Quam fe-
lites fuerunt Philosophi; quibus, bono fato naſci-
congit illis temporibus, quibus tanta erat idiota-
rum copia, tanta literatorum penuria; ut ex diversis

Part III.

Zz

Regnis,